

ייעוץ פופריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת ויחי
שנת תשע"ג

וכבר ידוע לכם שתהלה לאל יש לנו במה לשמוח, וכך היא האמת באמת [היינו שאין דברים הללו נכתבו בדרך גזומא, אף שבאמת אין לו במה לשמוח, רק כן האמת שיש לנו באמת במה לשמוח]. והזהרו להתקבץ יחד באהבה ואחוה ושלוש וריעות, בלי שום קפידא בין אחד לחבירו, כי מאד הזהירנו רבינו ז"ל בכמה אזהרות על אהבת החברים [עיי' לקמן מכתב כ"א. ועיי' לקי"מ ח"א סס"ו ו' ובס"א ס"א אגן בחביבא תליא מילתא, ובס"א רפ"ב ועוד, וע"ע בחיי מוהר"ן סי' תע"א. וע"ש בס"א קפ"ז תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד, כי אם תתפללו בכוונה, אולי תוכלו להמשיך אותי לכאן עוד הפעם ע"כ]. ומגודל הנחוצה אי אפשר להאריך.

דברי אוהביכם באמת לעד ולנצח

נתן מברסלב

סימן י"ט

ברוך השם, יום ו', ערב שבת קודש פרשת ראה תקפ"ו לפ"ק, אומאן.

שלום לבני ידידי מחמד עיני ולבי הרבני הותיק מו"ה שכנא נ"י. [בנו בכורו של מוהרנ"ת, דר בברסלב]

היטב חרה לי עליך בני חביבי, על אשר לא שמת לבך לכתוב לי איזה דברים לשמח את נפשי, בפרט בעת הזאת אשר אתה יודע צערי עד הנפש [אפשר רומז כאן מה שעבר עליו באותו הזמן כמ"ש בימי מוהרנ"ת (ח"א סי' ק"ד) וז"ל: באותה השנה נגעה בי יד ה', כי נלקחה ממני אשתי הראשונה ע"ה בראש חודש אלול שנת ה'תקפ"ו], וקודם לזה היו בני ובתי וכלתי שיחי מוטלים על ערש דוי, ואני הייתי אז בדרך, והם היו בסכנה גדולה מאד, ובחמלת השם שבו כולם לאיתנם תהלה לאל, אך אחר כך חלתה אשתי הנ"ל ונפטרה לשלום כנ"ל. ובאתי לביתי ביום שלישי אחר הסתלקותה, ובעצם צרתי ומרירות נפשי ושברון לבי, כי גם אחר כך לא היו בני ובתי שיחיו בקו הבריאה בשלימות, והיה לי צער גדול מאד, ומלבר שאר בילבולים וכו' ע"כ]. נא בני חביבי הסתכל והסתכל היטב כל מה שעובר על האדם בעולם הזה כל ימיו, בפרט מה שעובר עליך ועלינו. שים לבך היטב, להסתכל על כל הרמוזים שהשם יתברך מרמז לנו בכל עת להתקרב אליו בכל מקום שהוא [עיי' לקי"מ ח"א סי' נ"ד], כי אין שום תירוץ בעולם, כידוע לך.

ונכספתי מאד לטייל עמך באריכות, אך אין הזמן מסכים כלל.

דברי אביך המצפה לטובתך והצלחתך הנצחיית בזה ובבא, ומצפה לראותך מהרה

נתן מברסלב

ושלום לבני ידידי מחמד עיני, הרבני הותיק המופלג מו"ה יצחק נ"י.

מכתבך קבלתי והחייית את נפשי בכל דיבור ודיבור ממכתבך הנכתב מקירות לבבך. אך צערי גדול מאד ממה שראיתי מכתבך הנשלח לר' נפתלי נ"י [הרה"ח ר' נפתלי מגדולי תלמידי רביז"ל וחבר נאמן למוהרנ"ת, דר בעיר אומן, וכנראה שר' יצחק שלח לו פ"ג ושיוכירו על הציון של רביז"ל, ומוהרנ"ת שהי' או באומאן ראה המכתב], שזוגתך היא חלושה כעת, ה' יסעדה מהרה [עיי' לעיל מכתב י"ג שנתגדש מוהר"ן הראשונה בקיץ שנת תקפ"ה, וכאן הכוונה לוונגתו השנה של ר' יצחק שהיתה שמה מרת חנה עיי' לקמן מכתב ל"ח. וזהו הנזכר בימי מוהרנ"ת (ח"א אות ק"ד) הנ"ל שיכלתי שיחי מוטלים על ערש דוי, ועיי' מכתב כ"ב שמוהרנ"ת ביקש מר' נפתלי להוכר לטוב את אשת בנו ר' יצחק, ושצריכה עתה לרחמים רבים ע"כ].

ולחשיב לך על מכתבך אין הפנאי מסכים עתה כלל, כי רבים עומדים עלי כעת, ולעת עתה די לך בדברי המעטים המחזיקים הרבה שכתבתי לאחריך הגדול שיחי, וגם אליך ולכל אנ"ש נאמרו דברים האלה.

ויותר מזה כבר שמעת ממני הרבה, וקוה קויתי לה' שתשמעו עוד כהנה וכהנה, עד שיתגלה לכם רב טוב הצפון וטמון בלבי, מה שקבלתי ממי שקבלתי אשר אין ערוך אליו [עיי' בהקדמת חיי מוהר"ן בזה"ל: ידעתי בנפשי כי גם הם עדיין צריכין למרועי רבה, ועדיין אינם יודעים אור אמיתת האמת לאמתתו בשלימות כראוי, כאשר תקוע בנפשי, וכעין מאמר רבותינו ז"ל (סנהדרין סח). הרבה למדתי מרבותי ולא חסרתיה מהם כי אם ככלב המלקק מהים, ותלמידי לא חסרו ממנו וכו']. ועיי' לקמן מכתב רנ"ג]. השי"ת יזכינו ללכת בדרכיו ולבלות ימינו בספריו הקדושים הכלולים מהכל [עיי' חיי מוהר"ן סי' שצ"ה כל תורתיו של רביז"ל הם כלליות גדול מאד מאד שיכולין למצוא בהם מה שצריך כל אחד ואחד, וע"ע שם בהקדמת הספר בסוף; שבכל שיחה ושיחה שלו יש בהם כוונות עמוקות מאד, והם כלליות גדול].

דברי אביך הטרוד מאד עתה ומצפה לראותך בשמחה

העורך: נחמי' שווארטין

יצא לאור מידי שבוע בשבוע

שנה מ"ו גליון י"א (תקכ"ג)

אך זה באתי להזהירך ולזרוך למען השם שתתגבר לשמח את נפשך בכל מה דאפשר איך שהוא, והבחירה חפשיית תמיד. וגם אני שמח במה שלמדת על כל פנים דף שו"ע בכל יום, ברוך השם שזכיתי לשמוע זאת [עיי'ן שיחות הר"ן סי' כ"ט ללמוד פוסק בכל יום חק ולא יעבור. ובמעלות וחובות לימוד שו"ע ופוסקים עיי'ן ליקו"מ ח"א סי' ח' וסימן ס"ב. ועיי'ן לעיל בעל"ת במכתבי רבינו (במכתב ב') בקשתי מאהובי חתני שתלמוד בכל יום ישעור גמרא ופוסק שלא תעשה ח"ו מטפל עיקר, רק את האלהים ירא וכו' כי זה כל האדם].

דברי אביך המשתוקק לאהבת כולכם

נתן הנ"ל

ושלום רב באהבה רבה ועזה לכל אנ"ש, קטן כגדול, יהי ה' עמכם ותתחילו מעתה מחדש לילך בדרכי רבינו ז"ל, וכל אחד ממקום שהוא ידבק עצמו להשי"ת בכל מה שיוכל, ויזכה לקשר עצמו תמיד להנקודה השייך ללבו בעת הזאת דייקא [עיי'ן ליקו"מ ח"א סי' ל"ד], כאשר כבר הרביתי לדבר עמכם בזה. השומע כבר שמע, ואשר לא שמע שיחה זאת ישתדל לשומעה מחבירו [עיי'ן ליקו"מ הלכות ה' מלמדים ה"ד אות ו' וז"ל: וזהו בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, וזהו מה שדקדק רביז"ל וכתב שם שעיקר התיקון על ידי שמקשר את לבו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת עיי"ש. ובענין זה יש הרבה לדבר ולבאר. ומי שרוצה לילך עם דיבור זה ולהסתכל על זה באמת, הוא יכול לקרב את עצמו להשם יתברך ולהחזיק את עצמו בהשם יתברך תמיד לעולם ועד בכל מקום שהוא, יהיה איך שיהיה, כי בוודאי בכל עת וזמן, ובכל מקום שהוא, באיזה מדרגה ובאיזה ענין שהוא, תמיד יש איזה בחינה נקודה טובה שיכול לדבק את עצמו להנקודה ההיא השייך ללבו בעת הזאת דייקא, ואם יסתכל ויחפש היטב בוודאי תאיר בו הנקודה השייך ללבו בעת הזאת דייקא, ועל ידי זה יתקן הכל. כי זה רואין בחוש שאין דומה העבודה שהאדם עובד את השי"ת בשבת ויום טוב להעבודה של ששת ימי החול, וכן אינו דומה העבודה שבביתו להעבודה שברוך, כי בוודאי בדרך אינו יכול לעסוק כל כך בתורה כמו בביתו, אבל אף על פי כן בוודאי אין האדם פטור לגמרי בדרך מעבודת ה', רק בדרך הוא צריך לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו בעת ההוא. כפי העסק שעוסק בו, ובביתו צריך לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו או, וכן ביום צריכין לקשר עצמו להנקודה השייך ללבו או המאירה ביום, ובלילה להנקודה המאירה או בלילה. וזה ודברת בס' בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך וכו', כי לכל עת וזמן לכל חפץ תחת השמים. וזה בחינת על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא. לעת מצוא דייקא שיוכח תמיד למצוא הנקודה כפי העת והזמן כנ"ל. כי בוודאי אי אפשר להאדם לידע כל זאת בפרטיות, רק הוא צריך להאמין תמיד בכל מקום שהוא, בכל עת וזמן ובאיזה מדרגה שהוא, בעליה או בירידה, אפילו אם הייתה היא ח"ו כמו שהיא רח"ל, הוא צריך לדעת ולהאמין תמיד שבוודאי יש עתה בחינת נקודה טובה השייך ללבו בעת הזאת דייקא, שהוא צריך לקשר עצמו להנקודה הזאת דייקא, שעל ידי זה יתקן מכל מקום שהוא, ועל זה צריכין תפלה ותחנונים הרבה כמו"ש על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא ע"כ]. ויקבלו זה מזה דין מן דין, כמבואר שם באותה התורה.

שימו לבבכם היטב לכל דיבורו ודיבור שבספריו, ואשר אתם שומעין מפי תמיד, כי הוא חייכם וכו'.

דברי אוהבכם באמת לנצח

נתן הנ"ל

מכתבים דשנת תקפ"ז

סימן כ'

ברוך השם, יום ב' וישב תקפ"ז, ברסלב

ישאו הרים שלום לכבוד אהובי, אחי ורעי כנפשי, הרבני הותיק המהולל, ירא ה' מרבים מו"ה נפתלי נ"י לנצח [הרה"ח ר' נפתלי ז"ל מגדולי תלמידי רביז"ל, וחבר נאמן למהורג"ת ז"ל, דר בק"ק אומין יצ"ו, ולכן הוזכרו מהורג"ת שילך להזכר בדבר ישועה ורחמים על ציון רביז"ל].

יקבל אגרת מבני המופלא מו"ה יצחק שיחי מק"ק טולטשין [עיי'ן לעיל מכתב ט"ו וי"ט]. ומובטחני באהבתו שיקיים משאלתו, להזכירו לטובה על ציון הקדוש, אותו ואת אשתו תחי' [הרבנית מרת חנה ע"ה] שצריכה עתה לרחמים רבים, שתלד במועדה ובזמנה בנקל, בלי שום קישוי הולדה כלל, לאורך ימים ושנים טובים, אכי"ר [לר' יצחק ה"ל שני בנים היה הרה"ח ר' דוד צבי והרה"ח ר' יחיאל מיכל. וכמה בנות. בת קטנה שנסתלקה בשנת תקצ"ו עיי'ן לקמן סימן רכ"ד, כן הו"ל חתן בשם ר' יעקב יחיאל מיכל (מכתב ר' יצחק סי' ט' וסי' י"ג). עוד ה"ל בת שנפטרה בחייו והשארה אחריה יתומים קטנים (שש"ק ח"ג סי' תכ"ב)]. והולדה בנקל היא בחינת חנוכה שהם ימי הודאה בחינת שעשוע עולם הבא בחינת הלכות, שעל ידי זה בא הולדה בנקל וכו', כמבואר בהתורה ימי חנוכה [ליקו"מ ח"ב סי' ב'] כידוע לכם.

והנה אנחנו מחויבים לילך עם התורה זאת תמיד, להודות ולהלל להשם יתברך תמיד על גודל החסד אשר עשה עמנו בכלל, ובפרט על שזכינו להיות בחלקו של אדמו"ר אור החדש הקדוש והנורא והנשגב כו' וכו'. ואם נרגיל עצמינו בכל יום בזה, להעמיק מחשבותינו באמת, בעוצם החסד והישועה הנפלאה והנוראה הזאת, אשר הפליא השם יתברך עמנו, ועם זרעינו, ועם כל ישראל לדורות עולם, ולהודות ולהלל להשם יתברך בכל יום על זה, על ידי זה נוכל להרחיב לבנו, לפתוח פינו, לפרש לפנינו יתברך כל אשר עם לבבינו, כבן המתחטא לפני אביו ממש. כי אנו רואים בעינינו בכל עת שאנו בנים לה' אלקינו ממש, כי הוא גומל עמנו חסדים תמיד בכל יום, ובכל עת ובכל שעה, כרחם אב על בנים וכו' (תהלים קג, יג).

והנה יש לי בענין זה שיחות ארוכות, לחזק ולזרוז לילך עם התורה הזאת, להתקרב להשם יתברך בכל עת על ידי בחינת תודה והודאה, שהוא בחינת חנוכה בחינת הלכות, שעל ידי זה מאיר האמת בריבוע הדיבור, היינו ג' קוי אמת בארבעה חלקי הדיבור וכו' וכו', ועל ידי זה זוכין להמשיך השמחה של שבת וכו', ועל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות, שזה יקר מאד בעיני השם יתברך, בחינת (פנחת שמו"ע בשבת) אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ וכו' וכו'.

אשרי אזינינו שזכינו לשמוע נוראות כאלה, אילו פינו מלא שירה כים וכו', ואם היינו רוצים להביא תודה על זאת התורה של תודה בעצמה, לא יספיקו כל מינינו להודות ולהלל לשבח, ולפאר ולרומם, להדר ולנצח, לברך לעלה ולקלס, למי שעשה לאבותינו ולנו ולכל ישראל את כל הנסים האלה, שזכינו לשמוע התגלות נסתרות כאלה, אשר אין לנו פה וכלים לספר שבח נוראות גדולות כל דיבור מהתורה הזאת, מכל שכן וכל שכן קשר בנין הנורא הזה ביחד.

אלמלא לא אתינן לעלמא אלא למשמע דא דיינו, מכל שכן וכל שכן שזכינו גם זכינו לשמוע עוד ועוד כמה וכמה תורות, שיחות ומעשיות נוראות, כהנה וכהנה, כמה מעלות טובות למקום עלינו. אלו לא שמענו אלא דיבור אחד מזאת התורה דיינו, ואם נתחיל לומר אלו וכו' דיינו דיינו, לא יספיקו מינו להודות להשם יתברך על אחת מני אלף אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות שעשה עם אבותינו ועמנו בימינו וכו' וכו'. מה נדבר, והוא אמר ועשה,

מאמר משיב נפש

ע"א

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי

סימן ט': ודורש אל החיים

שואל: הגנה העם העולה לפקוד את קברו של רבי נחמן בעיר אומאן, נוהגין לדבר אליו כאשר ידבר איש אל רבו, היינו כאילו מדברים אל איש חי, ואומרים לפניו בקשותיהם, ומתוודים לפניו על עונותיהם, האם אין בכל זה בחי' איסור של ודורש אל המתים האמור בתורה.

וכן (שם קמ"א). הבל דגרמי השורה על קבר הצדיק, ע"י השתטחות עליו, הוא גורם אל נפש הצדיק שמשטח תוך הגוף והעצמות של הצדיק לפי שעה וכו', כאלו הם בחייהם, בסוד כל עצמותי תאמרנה וכו', ומרן האר"י ראה אותם כידוע. וכן (שם ח"ד דף לח). אין ספק, שלא ידומה כי הצדיקים בפטירתם בהיותם שוכני עפר בטלים מן העבודה והיחוד ח"ו, כי הם מייחדים תמיד בסוד נשמתם ורוחם ונפשם וכו', ומה גם בחצות לילה שהקב"ה משתעשע עם רוחות הצדיקים שבג"ע, אלא שסוד עבודתם ויחודם בהיותם בחיים הולכים ומתחדשים ומייחדים ומוסיפים כח למעלה למעלה מדי יום ביומו, להמשיך אור חדש בכל יום אור נוסף תוספת אור מחודש מא"ס שלא היה מעולם, ובכל יום ויום מושכין אור א"ס תוספת מרובה על העיקר, ומתחדשין האורות שלא יכילהו הרעיון, מה שאין כח זה ביד כל שרי צבאות הכסא כבוד, להוסיף אפילו כמלוא נימא על קיצבתן מששת ימי בראשית. אמנם אחר פטירתם מייחדים במצוות ותורה שעשו בחייהם, ומסייעין את התחתונים להיעשות היחוד, ולהמשיך תוספת אור חדש מאור א"ס מתוק האור וטוב, להתחדש כל ימי בראשית באור חדש נפלא, ובכח מעשיהם שעשו בחייהם הם עובדים ומייחדים בסוד נפש רוח נשמה למעלה.

ובספרו פני זקן (שקלים סוף פ"ג) מפרש ורוה"ק מביאה לידי תחיות המתים, שע"י יחודים שמדבק נפשו עם נפשות הצדיקים שנפטרו, זוכה שמחיה אותם ממש, ומדבר עמם, ומגלין לו רזי תורה, כידוע כ"ז ממדריגות מרן האר"י והבעש"ט ותלמידיו שזכו לזה. ובספר בן ביתי עה"ת מבנו (ויגש ד"ה ויצא האחד) כתב, שמעתי מאמו"ר זלה"ה וכו', כמו שהיה מדריגות גדולות לרשב"י ע"ה וכן להאר"י ולבעש"ט שהיו מדברים עם נשמת המתים בכל עת שהיו רוצים.

אדונינו יחזקאל שמור לי חפץ זה:

ובספר סיבוב רבי פתחיה מרעגענסבורג (אחיו של ר"י הלכן מבעלי תוס') מספר באריכות הסדר שעושים בבבל בקבר יחזקאל הנביא, שכשהולכין לדרך רחוק מפקידים אצלו ממונם, כי מביאים כיס המעות ונותנים אותו על קברו ואומרים לו אדונינו יחזקאל שמור לי חפץ זה, וכן שאר דברים שמדברים אליו כמו לאיש חי, ורבי פתחיה הנ"ל בעצמו הביא שם זהב לקברו, ונפלו מידו הגרעינים של זהב, ואמר אדוני יחזקאל לכבודך באתי ונפלו ממני הגרעינים ונאבדו, בכל מקום שהם יהיו שלך עיי"ש.

וע"י בספר הליכות בקודש קאסאן (פי"ט סי' כ"א) כי נהג לילך בליל שבת לפתח הבית החיים, ואמר גוט שבת לאבותינו הקדושים הנוחים שם. ובזמירות שבת קדשך (עמוד ס"ג) כתב כי כך נהג הרה"ק ר' אברהם'ל זידיטשובער, ושכך נהג גם אביו הרה"ק ר' מענדעלע זידיטשובער בן הרה"ק מה"א מזידיטשוב. ובסיום ח"ה של זוהר חי כתב שם בן המחבר (מוהר"ר א"צ מקאמאראנא) בקשתי מאת נשמת נשמה הקדושה והטהורה של אממו"ר (מהר"א) זלה"ה, שאל יתרעם עלי ח"ו במה שאינינו הולך ומפרש כדרכו בקודש וכו'.

אם אתה תבוא אצל הדלת ותצעק אבי אבי וכו' לא אשמע דבריך ???

ובאמת כתב בן בשיחות הר"ן (סי' קנ"ו) שאמר לבתו בענין הצעקה על הקבר, כי אצל הצדיק אין צריכים לחשוש שמא אינו שם, כי מיתת הצדיק הוא רק כמי שיוצא מחדר לחדר אחר, והמשיל אז על עצמו, כמו שאני עתה בחדר זה, ואח"כ אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני וסוגר הדלת אחרי. אם אתה תבוא אצל הדלת ותצעק אבי אבי וכו' לא אשמע דבריך. וכן מצינו בסיפורי מעשיות (מעשה ג' מחיגר) שנכד הצדיק הזקן הלך לקבר זקנו ושאל לו אם להשתמש בהספר, והשיב לו שלא ישתמש עיי"ש.

ואמר הבית אברהם מסלאנים (מוקנים אתבונן ח"ב שני"א) שאצל ציון הר"ר מענדעלע מוויטעפסק יכולין לשפוך ולהשיח את הלב כמו אצל צדיק חי. והרה"ק ר"מ מלעכוויטש אמר (תורת אבות מאמר עשה לך רב אות י"ט) מי שירצה להתקרב לעבודת ה' או איזה צורך, ויבקש שגם אני אבוא לעזרתו מעולם העליון, אם תהיה בקשתו בלי עצבות, בוודאי אעזור לו בכל האפשרות בתפלות כדרכינו בקודש בעוה"ז.

וז"ל החת"ס (דרשות ח"ב שע"ג): בהספדו על רבו רבי נתן אדלער, ואין לנו אלא לבקש רחמים להיות עצור פה עמנו בשעת הספידא, שיבקש רחמים עלינו, כי הלא כן היה דרכו בחיים חיותו להתפלל ולהצטער על כל צרת הציבור והיחיד כידוע ומפורסם, גם כי עתה יתפלל על תלמידיו ותלמידיהם ועל כל הציבור בכלל וכו', ואומרים להצדיק אנא לא תראה שור אחיך ושיו נדחים, שירחם על הלומדים המכונים שור, ושאר עם ה' המכונים שה, ולא יראה אותם נדחים ח"ו בגלות המר, ויתעלם מהם, אלא השב תשיבם לאחיך, שיעשה שישבו אל ה', ויתן בלבינו התעוררות לשוב וכו'.

ובנו הכתב סופר בדרוש להקמת המצבה של אביו הקדוש כתב (דרשות כתב סופר עמוד קמ"ו) כן אנחנו נאמר אבינו רבינו שהיה לכ"א כאב טוב ומיטיב וכו', נתפלל על קברו שיבקש רחמים בעדינו. וכן (שם עמוד קנ"ב) ובפרט לבנים ותלמידים שילכו על קברו להתפלל שם שיבקש רחמים לפני שוכן שחקים. ובדרשה לעיוה"כ כתב (בספר כתב וחתם סופר עמוד נ"ו) זכור אזכור מה שבלבי תמיד לבקש מחילה מאת נשמות הקדושים, מרבני גאונים וצדיקים יסודי העולם, שהיו כאן יושבי על מדין כסאות למשפט, יתפללו בעדי אל שוכן שמימה, יעזרנו ויתפללו על כל בני הקהלה.

כחסדו כטובו כרחמיו כנפלאותיו, לא כחטאינו עשה לנו וכו'. כרחם אב על בנים ריחם ה' עלינו וכו' וכו', אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו ומה יפה ירושתינו וכו' וכו'.

והנה עתה טוב הוודות לה' בפרטיות, על החסד שעשה עמנו. כי תהלה לאל היה השם יתברך בעזרנו, וסיבב בנפלאותיו וחיוק אותנו לחזור להתחיל לעסוק לגמור הדפסת התפילות [ספר ליקוטי תפלות]. וכבר הביא בני ר' שכנא שיחי' [הרה"ח ר' שכנא בנו בכורו של מוהרנ"ת, דר בברסלב] נייר תשעה ריז מברדיטשוב, בדרך המקולקל הזה.

ובאמת היה בדרך נס והשגחה נפלאה ממנו יתברך אשר אי אפשר לבאר בכתב, וטוב הוודות לה' על העבר, ולבקש להבא שיהיה השם יתברך עמנו, ויעזרנו ויושיענו בנפלאותיו, לגמור מהרה הדפסת התפלות כרצונו יתברך וכרצון רבינו הנורא ז"ל [עייני הקדמת ספר ליקוטי תפלות מה שהאריך בזה איך הכין ה"ר רצון רביזיל שנעשה מהתורות תפלות]. כי עדיין אנו צריכין ישועה ורחמים רבים לגומרם, כי אין לי על הוצאות הגמר, וגם על הנייר לויתי על עסקא, וגם איני יודע היכן להדפיסם, כי לנסוע למינקאוויץ גדולה ההוצאה, ופה איני יודע הדרך איך להשתדל בזה. ועל זה באתי במכתב הזה להודיעך לך, ולכל אנ"ש, כל זה.

ועליך, אחי נפשי ולבבי, המצוה הזאת, ועל כל אנ"ש הנלוים אליך, שתלכו על ציון הקדוש והנורא, ותספרו בפיהם לרבינו ז"ל כל זה כאשר בלבבכם, ותבקשו ותחננו להשם יתברך שיחמול על עניותינו ושפלותינו, ויהיה בעזרנו לגמור עסקינו מהרה, כי אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים, בכה וזכות אדמו"ר אור האורות זצוק"ל, וה' הטוב יעשה.

גם תדעו שגם בעתים הללו, נגמרו תהלה לאל כמה תפילות נפלאות ונוראות [מספר ליקוטי תפלות]. המחיינ נפשות מאד, וכל המסתכלים בהם באמת נכספה וגם כלתה נפשם שיצאו לאור מהרה, וה' יגמור בעדינו, כי הוא יתברך גמר ויגמור הכל לטובה מהרה, אכי"ר. [כפי המבואר לעיל. שביט הדפוס שהי' בבית מוהרנ"ת נסגרה באותה הזמן ולא יכלו להמשיך להדפיס התפלות, אמנם מוהרנ"ת החליט באותו ראש השנה שנת תקפ"ז שיהפיש התפלות בבית דפוס אחר שלא בביתו, וכן עשה, כמו"ש בימי מוהרנ"ת ח"א סי' קיד] וז"ל: ובזאת הנסיעה ר"ה תקפ"ז [דייקא, עוררני אדם אחד מאנ"ש, שאראה להדפיס גמר התפלות בדפוס אחר שלא בביתי, ותיכף נתחזקה דעתי בזה, ובטחתי בחסדי ה' שיומין הוצאה המרובה, וכן עשיתי. וכל המניעות בזה אי אפשר לספר, אך ימין ה' רוממה, עורני ברחמיו העצומים, ות"ל גמתי התפלות בשנה הזאת היא שנת תקפ"ז, מה אדבר והוא אומר ועשה, מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי, שזכיתי לגמור זכות הרבים בזה, אשר לא היה מימות עולם עכ"ל ה"ק].

נתן מברסלב

ברכת מזל טוב לאנ"ש

הר"ר יצחק מנשה שטיינפעלד ני"ו, מקרית יואל

מנהל גליון "עט סופר"

לרגלי אירוסיו בתו תחי'

יזכו להעמיד דורות ישרים ומבורכים, ע"ד ישראל סבא ובהתקרבות לרביה"ק, אכי"ר

כוונת ההערות והצינונים בכדי להבין את המכתב הק, וברצונינו בעזרה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוחם למפרע

מודעה משמחת ובקשה

בהיות שסידרנו כל תלמידי רביז"ל על סדר הא"ב בסדר יפה אף נעים, וכן יש תחת ידינו מסודר כל תלמידי מוהרנ"ת ז"ל על דרך זה, וכן זכינו בעזרהש"ת לסדר הספה"ק "עלים **לתרופה** - **מכתבי מוהרנ"ת**", עם הערות ובידורים על כל מכתב ומכתב, **בתוספת מכתבים מכת"י**, עד שפנים חדשות בא לכאן.

ולכן הנני פונים בבקשה מאת אנ"ש היקרים, **מי שרוצה לזכות ליתן יד ועזר להדפסת הספרים הקדושים הללו יפנה אלינו**, וזכות הרבים תלוי בו.

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א

עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר"ן הסבר, לויט די מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות חזקו ואמנצו אחיי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיון ולחפש בהם למצוא בהם **בכל פעם עצות להציל נפשכם** (על"ת מכתב ש"ג)

שיעורים בספריו ברסלב קבועים

יום לחודש	יום השבוע	ליקוטי ח"ב	ליקויה ח"ד	ליקוית ח"ב
י"ח	שבת	לא:	קע"ז	ג"ד
י"ט	א'	לה:	קע"ז	ה"ז
כ'	ב'	לט:	קע"ח	ד"ח
כ"א	ג'	לוט:	קע"ט	ט"י
כ"ב	ד'	מ:	ק"פ	יא"ב
כ"ג	ה'	מ:	קפ"א	י"ג"ד
כ"ג	ו'	מא:	קפ"ב	ט"ט"ו

פרשת חיי

חודש חשוון

למכתבים למערכת, וכן לתת מאמרים להופיע בעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימנעל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

או להפעקס: 845.781.6701

להודעה על מזל טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):